

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
& ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ

ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ

ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (Κ.Α.Π)

Αύγουστος 2007

Όπως είναι γνωστό, προκειμένου να αξιολογηθεί η επίδραση της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (Κ.Α.Π) και τα γενικότερα νέα δεδομένα στον αγροτικό τομέα, με απόφαση της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων καταρτίστηκαν 13 περιφερειακές μελέτες, μία για κάθε διοικητική περιφέρεια της χώρας από αναδόχους σύνταξης που επελέγησαν μετά από διενέργεια Διεθνών Δημόσιων Διαγωνισμών.

Κάθε ανάδοχος έπρεπε αφενός να καταγράψει την υφιστάμενη κατάσταση σε όλους τους νομούς της κάθε περιφέρειας και αφετέρου να ολοκληρώσει τη διαβούλευση με τους συλλογικούς φορείς (αυτοδιοικητικούς, συνεταιριστικές οργανώσεις, επιμελητήρια, κ.λπ.) και να ενσωματώσει τις θετικές προτάσεις, παρατηρήσεις, επισημάνσεις τους, αξιοποιώντας παράλληλα τα δεδομένα της περιοχής, της επιστημονικής έρευνας καθώς και τις οδηγίες των αρμόδιων Διευθύνσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων στο τελικό παραδοτέο κείμενο της μελέτης.

Παρακάτω παραθέτουμε για ενημέρωση κάθε ενδιαφερομένου τις κυριότερες από τις προτεινόμενες στη μελέτη προτάσεις και αναγκαίες παρεμβάσεις για τον πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα καθώς και την επίδραση τους στο φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον.

ΣΤΟΧΟΙ & ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Η αγροτική ανάπτυξη της Περιφέρειας σηματοδοτείται από την επίτευξη των ακόλουθων **στρατηγικών**:

- Ανταγωνιστικότητα και προσανατολισμός παραγωγής προϊόντων βάση του μοντέλου αγοράς και την παραγωγή καινοτόμων ποιοτικών προϊόντων.
 - ✓ Διευκόλυνση καθετοποίησης της παραγωγής, ώστε να παραμένει στην περιοχή μεγαλύτερο μέρος της προστιθέμενης αξίας
 - ✓ Προσέλκυση νέων ατόμων στη γεωργία και δημιουργία προϋποθέσεων για εισαγωγή καινοτομιών και ανάπτυξη νέων σύγχρονων γεωργικών εκμεταλλεύσεων
 - ✓ Προσέλκυση νέων επενδύσεων, άμεσα ή έμμεσα
 - ✓ Ανάπτυξη της κτηνοτροφίας.
- Περιβαλλοντική ισορροπία.
 - ✓ Παραγωγή βιολογικών προϊόντων και γενικότερα παραγωγή προϊόντων με υψηλή ζήτηση, τα οποία να ανταποκρίνονται στις νέες απαιτήσεις των καταναλωτών.
 - ✓ Προώθηση καλλιεργειών που συμβάλλουν στη βελτίωση του περιβάλλοντος, όπως η καλλιέργεια ενεργειακών φυτών και η παραγωγή βιοκαυσίμων
 - ✓ Διατήρηση της βιοποικιλότητας
 - ✓ Προστασία του εδάφους
 - ✓ Ορθολογική διαχείριση των υδάτων και προστασία από τη μόλυνσή τους (νιτρικά κλπ)
 - ✓ Βελτίωση και καλύτερη διαχείριση των βοσκοτόπων.
- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και ευκαιριών στην ύπαιθρο.
 - ✓ Δημιουργία συνθηκών που θα επιτρέπουν τη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας
 - ✓ Δημιουργία συνθηκών αύξησης της ελκυστικότητας του αγροτικού τομέα για νέα άτομα.

Οι βασικοί **στόχοι** για την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών της Περιφέρειας είναι :

- Δημιουργία οικονομικά βιώσιμων και ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων και αγροτικών εκμεταλλεύσεων.

- Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος.
- Δημιουργία συνθηκών για καλύτερη ποιότητα ζωής.

Ειδικότερα η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών θα στοχεύει :

- Στην ανάπτυξη καινοτόμων δραστηριοτήτων (βιολογική γεωργία, κτηνοτροφία), για να αξιοποιήσει την επάρκεια επιστημονικού προσωπικού της Περιφέρειας και παράλληλα τις γενικές τάσεις της ΚΑΠ και της κοινωνίας γενικότερα.
- Στην ανάπτυξη καλλιεργειών που θα καλύπτουν τις σημερινές απαιτήσεις της αγοράς (ενεργειακά φυτά, κτηνοτροφία).
- Σε δραστηριότητες και πρακτικές που θα αποφεύγουν τη «ληστρική» εκμετάλλευση των εδαφών και τον περιορισμό της χρήσης και της μόλυνσης των υδάτων (ολοκληρωμένη διαχείριση).
- Σε δημιουργία τοπικών και παραδοσιακών προϊόντων ώστε να διευκολύνουν την ανάπτυξη δραστηριοτήτων και σε άλλους τομείς (τριτογενής).
- Στην ανάπτυξη δικτύων εμπορίας με σκοπό την πλήρη απορρόφηση των τοπικών προϊόντων από την αγορά τόσο του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού.

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας οι παρεμβάσεις που επιλέχθηκαν ανά τομέα ενδεικτικά είναι οι ακόλουθες:

Παρεμβάσεις στον Πρωτογενή Τομέα

1. Ανάπτυξη βιολογικής Γεωργίας :

Αφορά κυρίως τις καλλιέργειες: αμπέλι, ελιά, εσπεριδοειδή και οπωροκηπευτικά

Η βιολογική γεωργία μπορεί να εφαρμοσθεί σε όλες τις αγροτικές περιοχές Περιφέρειας κυρίως σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές.

2. Προώθηση ενεργειακών καλλιεργειών

- Διατήρηση του γεωργικού εισοδήματος και συνέχιση των γεωργικών δραστηριοτήτων σε γόνιμες περιοχές της Περιφέρειας (Νομός Αιτωλοακαρνανίας).

Για την παραγωγή βιοντήζελ, οι προτεινόμενες καλλιέργειες είναι η ελαιοκράμβη, ο ηλιάνθος και το βαμβάκι (Βαμβακόσπορος)

Για την παραγωγή βιοαιθανόλης, οι αντίστοιχες καλλιέργειες είναι το γλυκό σόργο, το σιτάρι, το κριθάρι, τα ζαχαρότευτλα και ο αραβόσιτος

Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι ολόκληρη η Περιφέρεια και κυρίως οι περιοχές του Νομού Αιτωλοακαρνανίας. Η επιλογή των καλλιεργούμενων φυτών και ποικιλιών θα πρέπει να είναι απόφαση των Τοπικών Υπηρεσιών Αγροτικής Ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη την επιστημονική άποψη των Ερευνητικών Ιδρυμάτων της χώρας.

3. Ανάπτυξη συμβολαιακής γεωργίας

Προτείνεται να εφαρμοστεί στις καλλιέργειες του καρπουζιού, των ενεργειακών φυτών και των κτηνοτροφικών προϊόντων.

4. Υιοθέτηση πρακτικών Ολοκληρωμένης Διαχείρισης

Εφαρμόζεται πιο εύκολα σε καλλιέργειες χαμηλών εισροών, όπως η ελιά, το αμπέλι, κ.λπ. οι οποίες και προτείνονται για την εφαρμογή της μεθόδου στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

Σκοπός της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι η ανάδειξη των τοπικών προϊόντων, η διατήρηση της βιοποικιλότητας και η στήριξη των μικρών παραγωγών.

5. Ανάπτυξη καλλιέργειας σπαραγγιού

- Προτείνεται ως αντικατάσταση της καλλιέργειας καπνού.
- Απαιτείται η ίδρυση Ομάδας Παραγωγών, η οποία μέσω της εκπαίδευσης και πληροφόρησης για την καλλιέργεια και την εμπορία του, να μπορεί να καθοδηγήσει τους παραγωγούς στις καλλιεργητικές πρακτικές που πρέπει να υιοθετήσουν, βοηθώντας τους να αυξήσουν το γεωργικό τους εισόδημα.

Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι κυρίως οι αγροτικές περιοχές της Περιφέρειας και ιδιαίτερα οι περιοχές του Νομού Αιτωλοακαρνανίας.

6. Ανάπτυξη βιολογικής κτηνοτροφίας

- Διαφοροποίηση, αναβάθμιση και πιστοποίηση της ποιότητας των συστημάτων εκτροφής.
- Δημιουργία επώνυμων κτηνοτροφικών προϊόντων, τα οποία θα καλύπτουν τις σύγχρονες καταναλωτικές ανάγκες.
- Εισαγωγή αιγοπροβατοτροφικών μονάδων στην βιολογική κτηνοτροφία γιατί είναι πιο εύκολο από τις αγελαδοτροφικές, τόσο γαλακτοκομικής όσο και κρεατοπαραγωγικής κατεύθυνσης.

- Σχεδιασμός και προγραμματισμός της παραγωγής εγχώριων βιολογικών ζωοτροφών προκειμένου να διασφαλιστεί ο επαρκής και διαρκής εφοδιασμός της αγοράς.
- Δημιουργία κατάλληλων υποδομών, ώστε να αποφευχθούν ανεπιθύμητα φαινόμενα όπως αυτό της πώλησης βιολογικών ζωοτροφών ως συμβατικών, λόγω έλλειψης των απαραίτητων αποθηκευτικών χώρων και βιολογικών ξηραντηρίων.

Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι κυρίως οι ορεινές, ημιορεινές και μειονεκτικές περιοχές Νομών Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας.

7. Εκσυγχρονισμός κτηνοτροφικών μονάδων

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των κτηνοτροφικών μονάδων.
- Παραγωγή ποιοτικών προϊόντων προστιθέμενης αξίας.
- Ενθάρρυνση των επενδύσεων για αναδιοργάνωση των μονάδων μέσω της χρήσης μεθόδων σύγχρονου μανάτζμεντ προκειμένου να υιοθετηθούν πρακτικές αειφόρου διαχείρισης και τα τελικά προϊόντα να αποκτήσουν συγκριτικά πλεονεκτήματα.
- Εκσυγχρονισμός των τοπικών μονάδων προκειμένου να είναι έτοιμες να αντιμετωπίσουν κάθε ανταγωνιστική πίεση που προέρχεται είτε από όμορες περιοχές, είτε από την διεθνή αγορά. Ο εκσυγχρονισμός των κτηνοτροφικών μονάδων περιλαμβάνει:
 - ✓ Βελτίωση του ζωικού κεφαλαίου (γενετική βελτίωση με τη βοήθεια του ΕΘΙΑΓΕ)
 - ✓ Εκσυγχρονισμό μηχανικού εξοπλισμού
 - ✓ Υιοθέτηση ορθών περιβαλλοντικών πρακτικών επεξεργασίας υπολειμμάτων
 - ✓ Αύξηση του μεγέθους των μικρών ποιμνίων με στόχο την αναβάθμιση τους σε μονάδες επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Βελτίωση των μεθόδων εκτροφής, ευρύτερη χρήση της πληροφορικής και εφαρμογή των νέων επιστημονικών επιτευγμάτων.

Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι οι αγροτικές περιοχές της Περιφέρειας και ιδιαίτερα οι ορεινές, ημιορεινές και μειονεκτικές περιοχές.

8. Καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών

- Προτείνονται ως αντικατάσταση της καλλιέργειας βαμβακιού, σιτηρών κλπ. κυρίως για παραγωγή αραβοσίτου για ενσίρωση.
- Προώθηση της καλλιέργειας τους, για μείωση του κόστους αγοράς ζωοτροφών, για παραγωγή ποιοτικών κτηνοτροφικών φυτών αυξάνοντας την προστιθέμενη αξία των τελικών ζωικών προϊόντων καθώς και της ποιότητας τους.
- Αύξηση των εκτάσεων με κτηνοτροφικά φυτά κατά 20% έως το 2013. Σημαντικές καλλιέργειες αποτελούν ο αραβόσιτος και η μηδική για ενσίρωση.

Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι κυρίως οι Νομοί Αιτωλοακαρνανίας και Ηλείας

9. Ορθολογική διαχείριση βοσκοτόπων

Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι όλες οι αγροτικές περιοχές Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.

10. Ανάπτυξη κτηνοτροφίας

- Αύξηση του συνολικού ζωικού κεφαλαίου της Περιφέρειας.
- Ανάπτυξη της αιγοπροβατοτροφίας στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές κυρίως των Νομών Αιτωλοακαρνανίας και Αχαΐας και την ανάπτυξη της αγελαδοτροφίας και στους τρεις Νομούς της Περιφέρειας.
- Δημιουργία μονάδων οικονομικά βιώσιμων (όχι απαραίτητα μεγάλες), οι οποίες θα προσπαθούν να καθετοποιήσουν την παραγωγή τους όσο το δυνατό, προκειμένου να επιτύχουν μείωση του κόστους παραγωγής και αύξηση του ακαθάριστου κέρδους.
- Διασφάλιση της κατοχύρωσης της ελληνικής φέτας που θα δώσει νέες προοπτικές στην αγορά της Περιφέρειας και η οποία με τα σωστά κανάλια εμπορίας και προώθησης, μπορεί να κερδίσει ένα μεγάλο μέρος της αγοράς του εξωτερικού.
- Αξιοποίηση των ζωικών προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ καθώς και των παραδοσιακών προϊόντων της Περιφέρειας προκειμένου να αυξηθεί η προστιθέμενη αξία τους και να μπορέσουν να προσελκύσουν και νέες ομάδες καταναλωτών, οι οποίοι δίνουν μεγάλη βαρύτητα στην ποιότητα των προϊόντων.

Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης για την αιγοπροβατοτροφία είναι κυρίως οι Νομοί Αιτωλοακαρνανίας και Αχαΐας (ορεινές και ημιορεινές περιοχές),

ενώ για τα βοοειδή (γαλακτοπαραγωγής και κρεατοπαραγωγής) είναι οι Νομοί Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας.

11. Δημιουργία Ομάδας Παραγωγών για την παραγωγή προϊόντων υδατοκαλλιέργειας

Στόχοι της παρέμβασης είναι:

- Εφαρμογή κοινών κανόνων παραγωγής, ιδίως σε θέματα ποιότητας, προστασίας του περιβάλλοντος, χρήσης συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης και βιολογικών πρακτικών.
- Θέσπιση κοινών κανόνων για την παραγωγή, με ιδιαίτερη έμφαση στις μεθόδους συγκομιδής και διάθεσης.
- Προσαρμογή της παραγωγής και των αποδόσεων των παραγωγών που είναι μέλη της ομάδας, όσον αφορά τις απαιτήσεις της αγοράς.
- Από κοινού διάθεση των προϊόντων στην αγορά, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας προς πώληση, της κεντρικής οργάνωσης των πωλήσεων και της διάθεσης της παραγωγής στους φορείς εμπορίας.

Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι κυρίως ο Νομός Αιτωλοακαρνανίας (λιμνοθάλασσες - παράκτιες περιοχές).

12. Εφαρμογή ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης δασών

- Δημιουργία ενός πλαισίου διαχείρισης των δασικών οικοσυστημάτων με σκοπό την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων, την αειφορική εκμετάλλευση των δασικών πόρων και την προστασία του περιβάλλοντος. Από την έρευνα πεδίου, οι δασικές περιοχές της Περιφέρειας που χρήζουν άμεση προστασία και διαχείριση είναι κυρίως οι Νομοί Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας.

Παρεμβάσεις στο Δευτερογενή Τομέα

- Δημιουργία μονάδων τυποποίησης και μεταποίησης κτηνοτροφικών προϊόντων, όπως:
 - ✓ Δημιουργία 2 τυροκομείων, για την μεταποίηση αιγοπροβατοτροφικών προϊόντων κυρίως στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας
 - ✓ Δημιουργία 1 τυροκομείου και μίας μονάδας τυποποίησης αγελαδινού γάλακτος στο Νομό Ηλείας.

- Δημιουργία συσκευαστηρίων οπωροκηπευτικών κυρίως για τα γεώμηλα για τα οποία πρέπει να δημιουργηθούν Οργανώσεις Παραγωγών που θα επιληφθούν επί της συσκευασίας τους και της αποστολής του προϊόντος στις αγορές προς πώληση. Προτείνεται η ίδρυση δύο μονάδων στο Νομό Αχαΐας και μίας στο Νομό Ηλείας.
- Δημιουργία μεταποιητικών μονάδων βιολογικών προϊόντων, η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά όλη την Περιφέρεια.
- Δημιουργία μονάδας επεξεργασίας ενεργειακών φυτών: σχεδιάζεται η δημιουργία μονάδας βιοκαυσίμων στην Πάτρα η οποία θα πρέπει να συνοδευτεί από εκπαίδευση τόσο στελεχών όσο και προσωπικού για την επάνδρωσή της.
- Δημιουργία μονάδων τυποποίησης για το ελαιόλαδο, η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά κυρίως το Νομό Αχαΐας λόγω της προσπελασιμότητας του σε σχέση με τους άλλους Νομούς και το Νομό Ηλείας λόγω της υψηλής παραγωγής του σε ελαιόλαδο.
- Εκσυγχρονισμός σφαγείων που θα περιλαμβάνει εκτός των άλλων και εφαρμογή συστημάτων ποιότητας (HACCP) για την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων, χωρίς υψηλό μικροβιακό φορτίο αλλά και σύστημα ελέγχου όχι μόνο για θέματα υγιεινής και καθαριότητας αλλά και για την ιχνηλασιμότητα των σφαγίων κρεάτων. Η παρέμβαση αφορά όλη την Περιφέρεια.
- Δημιουργία 3 μονάδων επεξεργασίας κρέατος (μία σε κάθε έναν από τους Νομούς της Περιφέρειας) προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες επεξεργασίας των τοπικών κτηνοτροφικών προϊόντων. Η συγκεκριμένη παρέμβαση έχει πεδίο εφαρμογής κυρίως τους Δήμους Αστακού, Ανακτορίου, Αλυζίας, Μενιδίου, Οινιάδων, Μεσολογίου και Αιτωλικού.
- Δημιουργία συσκευαστηρίων αλιευτικών προϊόντων. Η συγκεκριμένη παρέμβαση έχει πεδίο εφαρμογής τους Δήμους Αστακού, Ανακτορίου, Αλυζίας, Μενιδίου, Οινιάδων, Μεσολογίου και Αιτωλικού.

Παρεμβάσεις στον Τριτογενή Τομέα

- Ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων, ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής έργα:
 - ✓ Δημιουργία ξενώνων κυρίως στους Νομούς Αχαΐας (Δήμοι Πατρών, Αροανίας, Δύμης, Ωλενίας, Τριταίας), Ηλείας (Δ. Αμαλιάδας, Αρχαία Ολυμπία) και Αιτωλοακαρνανίας (Δ. Στράτου, Αποδοτίας, Χάλκειας, Δ. Θέρμου)

- ✓ Τουριστική αξιοποίηση του φράγματος Πηνειού – Αρχαία Ηλίδα στο Νομό Ηλείας (Δ. Αμαλιάδας)
- ✓ Δημιουργία Συνεδριακού Κέντρου στο Νομό Ηλείας (Δ. Αρχαίας Ολυμπίας)
- ✓ Αναπλάσεις χώρων στους Νομούς Αχαΐας (Δ. Πατρών), Ηλείας (Δ. Αρχαίας Ολυμπίας) και Αιτωλοακαρνανίας (Δ. Χάλκειας)
- ✓ Αξιοποίηση φαραγγιών στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας (Δ. Αποδοτιαίας)
- ✓ Ανάπτυξη αρχαίας πόλης Στράτου και τεχνητής λίμνης Στράτου και Καστρακιού στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας (Δ. Στράτου)

Οι περιοχές εφαρμογής του πεδίου είναι περιοχές ΟΠΑΑΧ, Leader και περιοχές ιδιαίτερου κάλους (Natura, Ramsar, κλπ).

- Πιστοποίηση μελιού ως προϊόν ΠΓΕ, η παρέμβαση αφορά κυρίως τους Νομούς Αχαΐας και Ηλείας.
- Δικτύωση και οργάνωση εμπορίας. Ειδικότερα προτείνονται:
 - ✓ δημιουργία επενδύσεων τόσο ανθρώπινου κεφαλαίου σε θέματα εμπορίας, όσο και τεχνικής υποδομής
 - ✓ προώθηση εμπορίας των προϊόντων αυτών – βιολογικών – ονομασίας προέλευσης
 - ✓ Πιο συγκεκριμένα, για τα προϊόντα βιολογικής γεωργίας προτείνεται:
 - * ανάπτυξη της αγοράς των τροφίμων αυτών, καθοδηγούμενη από τις πληροφορίες με την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών, την παροχή περισσότερων πληροφοριών και την καλύτερη προβολή σε καταναλωτές και επιχειρήσεις, την τόνωση της χρήσης του λογότυπου της Ε.Ε στα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των εισαγόμενων, την αύξηση της διαφάνειας όσον αφορά τα διάφορα πρότυπα και με τη βελτίωση των διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων για την παραγωγή, την προσφορά και τη ζήτηση ως εργαλείων άσκησης πολιτικής και προώθησης στην αγορά
 - * αύξηση της αποδοτικότητας της δημόσιας χρηματοδότησης της βιολογικής γεωργίας, ενθαρρύνοντας τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν περισσότερο και με μεγαλύτερη συνέπεια τα διάφορα μέσα αγροτικής ανάπτυξης, λόγω χάριν μέσω των εθνικών σχεδίων δράσης, και ενισχύοντας την έρευνα για τη βιολογική γεωργία

- * βελτίωση και ενίσχυση των κοινοτικών προτύπων για τη βιολογική γεωργία και των απαιτήσεων που αφορούν τις εισαγωγές και τους ελέγχους
- * αύξηση της διαφάνειας και της εμπιστοσύνης των καταναλωτών
- * σύσταση ανεξάρτητης επιτροπής για επιστημονικές και τεχνικές γνωμοδοτήσεις
- * περαιτέρω εναρμόνιση και ενίσχυση των προτύπων μέσω των διεθνών οργανισμών. Βελτίωση των προτύπων, π.χ. όσον αφορά τις συνθήκες διαβίωσης των ζώων,
- * συμπλήρωση των προτύπων σε πεδία που δεν καλύπτονται σήμερα, όπως η αλιεία και οι υδατοκαλλιέργειες, ή των προτύπων που σχετίζονται με το περιβάλλον, η χρήση ορυκτών πηγών ενέργειας κ.λπ., η επεξήγηση των προτύπων που απαγορεύουν τη χρήση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών (ΓΤΟ), η αύξηση της αποδοτικότητας και της διαφάνειας του συστήματος ελέγχου και, τέλος αύξηση της αποτελεσματικότητας των διατάξεων που διέπουν τις εισαγωγές.

Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά το σύνολο της Περιφέρειας.

➤ Ενέργειες προώθησης και προβολής τοπικών προϊόντων (μέλι, ελιά). Ειδικότερα προτείνονται:

- ✓ Έντονη και συστηματική προβολή των προϊόντων
- ✓ Έντονη επικοινωνιακή πολιτική
- ✓ Διαμόρφωση και ανάπτυξη μιας εξωστρεφούς κουλτούρας των φορέων
- ✓ Συστηματική παρακολούθηση και αξιολόγηση των εξελίξεων
- ✓ Ενδυνάμωση και δημιουργία νέων σχέσεων και συνεργασιών σε κάθε επίπεδο αγοράς (Τοπική, Εθνική και Διεθνής)
- ✓ Εισαγωγή – Πρόσβαση – Αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας (ηλεκτρονικό εμπόριο, ηλεκτρονικές αγορές, Εικονική Τεχνόπολις, Δικτύωση κλπ)
- ✓ Ενδυνάμωση και ανάπτυξη των δικτύων διανομής (υποδομές – εμπλεκόμενοι φορείς – μεταφορικά μέσα)
- ✓ Οργάνωση τοπικών ημερίδων ή εκδηλώσεων ενημέρωσης.

Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά το σύνολο της Περιφέρειας.

- Πιστοποίηση δασικής διαχείρισης. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά τις δασικές περιοχές της Περιφέρειας.
- Πιστοποίηση δασικών προϊόντων. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά το σύνολο της Περιφέρειας.

Παρεμβάσεις στην Εκπαίδευση

- Παροχή εξειδικευμένων συμβουλών στα εξής:
 - ✓ Παροχή εξειδικευμένων συμβουλών σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, τοπικής ανάπτυξης και εταιρικής σχέσης, προώθησης και διαφοροποίησης οικονομικών δραστηριοτήτων, ειδικότερα αφορά τους τομείς
 - * Προστασία του Περιβάλλοντος (Διαχείριση αγροτικών αποβλήτων, ορθολογική διαχείριση λιπασμάτων – φυτοφαρμάκων, ορθές πρακτικές διαχείρισης υδάτων, κλπ).
 - * Τήρηση Κ.Ο.Γ.Π.
 - * Τοπική Ανάπτυξη και Εταιρική Σχέση (ανάπτυξη επιχειρηματικότητας, ανάπτυξη συνεργατικότητας μεταξύ παραγωγών, κλπ).
 - * Προώθηση και διαφοροποίηση οικονομικών δραστηριοτήτων. (συμπληρωματικότητα αγροτικού εισοδήματος, κλπ)

Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά το σύνολο της Περιφέρειας.

- Ίδρυση Κέντρου Έρευνας & Εφαρμογών Αγροτικής Οικονομίας, προκειμένου να γίνει σύνδεση της έρευνας και της παραγωγής. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά το σύνολο της Περιφέρειας.
- Προώθηση ενεργειών κατάρτισης για θέματα όπως:
 - ✓ κόστος παραγωγής των διάφορων προϊόντων καλλιέργειας
 - ✓ διαφορές συμβατικής και άλλων μορφών καλλιέργειας (π.χ. βιολογικής)
 - ✓ νέες τεχνολογίες όπως εφαρμογές Η/Υ και η εξοικείωσή τους με αυτές
 - ✓ επιλογή των κατάλληλων ποικιλιών για το κάθε προϊόν
 - ✓ βασικά χαρακτηριστικώς των εδαφών και πώς αυτά επηρεάζουν την παραγωγή των προϊόντων τους

- ✓ αρχές καταπολέμησης των ζιζανίων με αμειψισπορά και με τη χρήση των πολλαπλών καλλιεργειών έναντι της χημικής καταπολέμησης στις κλασικές καλλιέργειες.
- ✓ βασικές αρχές πιστοποίησης και ελέγχου των προϊόντων
- ✓ μέσα συσκευασίας, τυποποίησης και εμπορίας των προϊόντων.
- ✓ καλλιεργητικές πρακτικές των οπωροκηπευτικών, της ελιάς και του αμπελιού
- ✓ αναγκών των φυτών σε θρεπτικά στοιχεία
- ✓ αντιμετώπιση των προβλημάτων που παρουσιάζονται στο στάδιο της παραγωγής, ώστε να ολοκληρώνεται ομαλά και χωρίς προβλήματα η παραγωγή τους.

Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά το σύνολο της Περιφέρειας.

- Επέκταση της χρήσης πληροφορικής και διαδικτύου (υιοθέτηση ΤΠΕ) η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά το σύνολο της Περιφέρειας.
- Πληροφόρηση και εκπαίδευση για δραστηριότητες προώθησης και εμπορίας, όπως
 - ✓ βασικοί κανόνες που διέπουν το marketing και την εμπορία των προϊόντων
 - ✓ περιεχόμενο των κανονισμών και οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν στις καλλιέργειες.
 - ✓ κόστος διαφόρων κατηγοριών προϊόντων και σύγκριση με το αντίστοιχο κόστος μιας μη συμβατικής καλλιέργειας (π.χ. βιολογική)
 - ✓ πολιτικές προώθησης προϊόντων
 - ✓ ρόλος των Οργανισμών Πιστοποίησης Προϊόντων, οι αρμοδιότητές τους και οι διαδικασίες που ακολουθούνται κατά τον έλεγχο.

Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά το σύνολο της Περιφέρειας.

- Ίδρυση Κέντρου Έρευνας & Εφαρμογών Αγροτικής Οικονομίας. Η παρέμβαση αυτή θα υλοποιηθεί κυρίως στην περιοχή του Νομού Αιτωλοακαρνανίας.

Παρεμβάσεις στο Φυσικό Περιβάλλον

- Αλιευτική αξιοποίηση και προστασία λιμνοθαλασσών, η παρέμβαση αφορά:
 - ✓ Βελτίωση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου για την αλιευτική αξιοποίηση των λιμνοθαλασσών με σκοπό τη βάση προγράμματος εκμετάλλευσής τους από υπεύθυνους φορείς.
 - ✓ Στήριξη του παραδοσιακού τρόπου λειτουργίας τους (εκτατική μορφή υδατοκαλλιέργεια) για τη διατήρηση και την ανάπτυξη τόσο του οικονομικού και κοινωνικού ιστού, όσο και του περιβάλλοντος.
 - ✓ Εκπόνηση ειδικών μελετών, ανά λιμνοθάλασσα για τον καθορισμό των απαιτούμενων, φιλικών προς το περιβάλλον και συμβατών με τις διεθνείς συμβάσεις, έργων.

Οι περιοχές όπου θα υλοποιηθεί η παρέμβαση αυτή είναι κυρίως οι Νομοί:

- ✓ Αχαΐας: Λίμνη Πρόκοπου
 - ✓ Αιτωλοακαρνανίας: λιμνοθάλασσες Μεσσολογγίου, Αιτωλικού, Βορείου και Διαύλου Κλεισόβας, Θολή, Κλεισόβα, Παλαιοπόταμος, Πετάλα-Σούπη, Σαλτίνη, Κοκάλα, Μπούκα, Μυρτάρι και Ρούγα
 - ✓ Ηλείας: λιμνοθάλασσα Κοτύχι, παλιές αλυκές
- Εφαρμογή ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης υδάτων, η παρέμβαση περιλαμβάνει:
 - ✓ Μελέτη του υδατικού δυναμικού και ισοζυγίου της περιοχής της υδρολογικής λεκάνης της λιμνοθάλασσας
 - ✓ Μελέτη χαρτογράφησης όλων των ρυπογόνων δράσεων της προστατευόμενης περιοχής
 - ✓ Χωροθέτηση επιτρεπόμενων δράσεων
 - ✓ Παρατηρητήριο εφαρμογής του συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης υδάτων

Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά τις περιοχές Natura.

- Δημιουργία ολοκληρωμένου προγράμματος διαχείρισης γεωργικών αποβλήτων. Η παρέμβαση περιλαμβάνει:

- ✓ Μελέτη χαρτογράφησης όλων των ρυπογόνων γεωργικών και κτηνοτροφικών δράσεων της προστατευόμενης περιοχής
- ✓ Χωροθέτηση επιτρεπόμενων δράσεων
- ✓ Παρατηρητήριο εφαρμογής του συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης γεωργικών και κτηνοτροφικών αποβλήτων.

Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά το σύνολο της Περιφέρειας.

- Συνέχιση προγράμματος απονιτροποίησης
 - ✓ Καθορισμός χωρικά του προβλήματος
 - ✓ Ανάπτυξη προγράμματος αντιμετώπισης του προβλήματος
 - ✓ Παρατηρητήριο εφαρμογής του προγράμματος απονιτροποίησης.

Το πεδίο εφαρμογής της παρέμβασης είναι κυρίως ο Νομός Ηλείας.

- Προστασία βιοποικιλότητας, ειδικότερα προτείνεται:
 - ✓ Η καταγραφή όλων των υφιστάμενων πληθυσμών της περιοχής
 - ✓ Ο εντοπισμός των πληθυσμών εκείνων οι οποίοι βρίσκονται σε συρρίκνωση και αντιμετώπιση του προβλήματος με άρση των παραγόντων που οδήγησαν στο πρόβλημα.

Σαν πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι όλες οι προστατευόμενες περιοχές.

- Δάσωση εγκαταλελειμμένων γεωργικών εκτάσεων. Ειδικότερα προτείνεται:
 - ✓ Καταγραφή όλων των συγκεκριμένων εκτάσεων
 - ✓ Δάσωση των οριακών γεωργικών εκτάσεων με ενδημικά είδη με χρηματοδότηση των δικαιούχων
 - ✓ Το φυτευτικό υλικό θα παραχθεί σε ειδικά φυτώρια διότι δεν υπάρχουν τα είδη αυτά συνήθως στο εμπόριο
 - ✓ Παροχή συμπληρωματικού εισοδήματος στον πληθυσμό των ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών
 - ✓ Άρση της πληθυσμιακής απερήμωσης σε μειονεκτικές περιοχές
 - ✓ Η εναλλακτική χρησιμοποίηση γεωργικών γαιών για την ανάπτυξη του φυσικού περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

- ✓ Η συμβολή της δάσωσης γεωργικών γαιών στην ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη της υπαίθρου.

Η συγκεκριμένη παρέμβαση θα εφαρμοστεί στις ορεινές και ημι-ορεινές περιοχές της Περιφέρειας

- Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και ενημέρωση, ειδικότερα προτείνονται:
 - ✓ Παραγωγή έντυπου υλικού για την ευαισθητοποίηση συγκεκριμένων ομάδων πληθυσμού όπως μαθητές, αγρότες, επιχειρηματίες κ.α.
 - ✓ Διοργάνωση ημερίδων και επιστημονικών συνεδρίων στην περιοχή
 - ✓ Υποστήριξη δράσεων άλλων περιβαλλοντικών ομάδων, συλλόγων, Μ.Κ.Ο.
 - ✓ Δημιουργία website για την περιοχή της λιμνοθάλασσας και τις δραστηριότητες του προγράμματος.

Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά το σύνολο της Περιφέρειας.

- Δράσεις ενίσχυσης περιοχών Natura. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά τις περιοχές Natura.

Παρεμβάσεις στο Πολιτισμικό Περιβάλλον

- Ανάδειξη παραδοσιακών οικισμών, περιλαμβάνει δράσεις αποκάλυψης, αποκατάστασης, προστασίας, ανάδειξης των παραδοσιακών οικισμών της Περιφέρειας, ο πλούτος των οποίων είναι μοναδικός και είναι άρρηκτα δεμένος με την εξέλιξη του πολιτισμού στον Ελλαδικό χώρο. Αφορά την ευρύτερη περιοχή της Περιφέρειας, με έμφαση στις ορεινές και ημιορεινές.
- Δημιουργία Μουσείου αγροτικής λαογραφικής & πολιτιστικής κληρονομιάς στο Νομό Ηλείας λόγω της ιστορίας του σε γεωργικές πρακτικές.
- Δημιουργία Κέντρων πολιτιστικών δραστηριοτήτων το οποίο αφορά όλους του Νομούς της Περιφέρειας.
- Σήμανση αξιοθέατων, μνημείων, μονοπατιών, αφορά τις περιοχές ΟΠΑΑΧ, Leader, περιοχές Natura, δασικές περιοχές.
- Δράσεις πολιτιστικής κληρονομιάς, αφορά το σύνολο της περιφέρειας.

Παρεμβάσεις στην Τεχνική Υποδομή

- Αναδασμός γεωργικών εκτάσεων, αφορά τις αγροτικές περιοχές της Περιφέρειας που καλύπτουν τις αναγκαίες προϋποθέσεις.
- Ολοκλήρωση μητρώου παραγωγών ειδικότερα αφορά τη διόρθωση, τη συνεχή συμπλήρωση και ενημέρωση του ελαιοκομικού και αμπελουργικού μητρώου από εξειδικευμένο προσωπικό. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά το σύνολο της Περιφέρειας.
- Εκσυγχρονισμός & βελτίωση αρδευτικών δικτύων & αντλιοστασίων, περιλαμβάνει εγχειοβελτιωτικά έργα μικρής και μέσης κλίμακας, και έργα διαχείρισης υδάτινων πόρων, όπως: εκσυγχρονισμοί αρδευτικών δικτύων, αρδευτικά έργα ταμίευσης και εκμετάλλευσης επιφανειακών απορροών (λιμνοδεξαμενές, μικρά φράγματα), έργα μεταφοράς και διανομής νερού της ταμίευσης, έργα εμπλουτισμού υπογείων υδροφορέων, αντλιοστάσια κλπ. Οι Δήμοι που χρειάζονται στήριξη σε αυτό το τομέα είναι κυρίως οι Νομοί:
 - ✓ Αχαΐας: Δ. Ερινέου, Δ. Φάρων
 - ✓ Ηλείας: Δ. Πύργου (λίμνη Κιάφα, λίμνη Κοτυχίου), Δ. Αρχαίας Ολύμπιας, Δ. Τραγάνου
 - ✓ Αιτωλοακαρνανίας: Δ. Νεάπολης
- Οριοθέτηση και θεσμοθέτηση ζωνών ειδικών χρήσεων και ειδικότερα προτείνεται:
 - ✓ Μελέτη οριοθέτησης των περιοχών.
 - ✓ Εκπόνηση του σχετικού θεσμικού πλαισίου οριοθέτησης των περιοχών.

Στο πλαίσιο του μέτρου αυτού χρήσιμο είναι να αναφερθεί το ιδιαίτερο και σημαντικό πρόβλημα της χωροθέτησης μονάδων υδατοκαλλιέργειας και ειδικότερα αυτών της θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας από έλλειψη «Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών» (Π.Ο.Α.Υ.).

Πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι κυρίως οι περιοχές των Νομών Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας.

- Δημιουργία αλιευτικών καταφυγίων όπου κρίνεται απαραίτητο και την βελτίωση ή επέκταση υφιστάμενων καταφυγίων, με σκοπό την αύξηση της δυναμικότητάς τους, τη βελτίωση των συνθηκών λειτουργίας τους και την υποστήριξη του αλιευτικού δυναμικού της Περιφέρειας. Η παρέμβαση αφορά τις παράκτιες περιοχές της Περιφέρειας.

- Βελτίωση αλιευτικών λιμένων, με σκοπό τη βελτίωση της ασφάλειας ελλιμενισμού και εκφόρτωσης των προϊόντων αλιείας. Αφορά το σύνολο της Περιφέρειας.
- Ενεργοποίηση λιμανιού Κυλλήνης, ενδεικτικά προτείνονται :
 - ✓ Δημιουργία Ψυκτικών Θαλάμων
 - ✓ Δημιουργία Silo
 - ✓ Εγκαταστάσεις υποδοχής αγροτικών προϊόντων
 - ✓ Χώρος αποθήκευσης και διακίνησης Containers

Η παρέμβαση αφορά την περιοχή Κυλλήνης του Νομού Ηλείας.

- Βελτίωση Αγροτικού Δικτύου, η παρέμβαση αφορά το σύνολο της Περιφέρειας αλλά οι περιοχές που το αγροτικό δίκτυο είναι ιδιαίτερα παλιό και χρήζει άμεσης ανακατασκευής είναι κυρίως του Νομού Αιτωλοακαρνανίας και πιο συγκεκριμένα οι Δήμοι Πλατάνου, Αποδοτίας, Θεοσιέων και Νεάπολης.
- Δημιουργία διαμετακομιστικού κέντρου στο Νομό Ηλείας.